

Zadnja faza odkupa krompirja bo onemogočila špekulacijo kapitalističnih elementov na vasi

Na pobudo sklepov konference, ki se je vršila v Gornji Radgoni in na podlagi katerih je okraj Gornja Radgona napovedal vsem ostalim okrajem odkupno tekmovanje, ki je bilo objavljeno v dnevnem časopisu dne 22. okt. 1948, je pri Republiški zvezi kmetijskih zadrug v Ljubljani bila imenovana ocenjevalna komisija, sestavljena iz zastopnikov Republiške uprave za odkup in Republiške zveze kmetijskih zadrug. Naloga te ocenjevalne komisije je, da poleg ocene uspehov tekmovanja koordinira in usmerja delo pri samem tekmovanju in z objavo v dnevnem časopisu prikazuje rezultate tekmovanja.

Da se vskladijo že sprejeta tekmovanja in dodatna tekmovanja, ki so jih napovedali okraji Murska Sobota, Maribor-okolica, Celje-okolica in Grosuplje, je sklenila ocenjevalna komisija, da naj se z ozirom na važnost posameznih odkupov usmerja odkupno tekmovanje pred vsem v one artikle, ki so trenutno prvenstvene važnosti. Vsled tega je sklenila ocenjevalna komisija, da bo ocenjevala dosežene uspehe pri odkupnem tekmovanju v naslednjih točkah:

1. Kateri okraj bo po časovnem planu v odstotkih dosegel in presegele odkup krompirja in kateri okraj bo prevzemal in odpremljal kvalitetno najboljši krompir;
2. Kateri okraj bo prvi stoodstotno dosegel oziroma presegele plan odkupa jabolk in ločeno za izvoz, po trošnji in za industrijo ter kateri okraj bo kontrahiriral največ zimskih jabolk;
3. Kateri okraj bo s kontrahiranjem odkupil največ kvalitetnega vina letnika 1948 in to v odstotkih po predvidenem planu;
4. Kateri okraj bo najhitreje dosegel in presegele plan odkupa sene in kateri okraj bo odpremljal kvalitetno najboljšo seno;
5. Kateri okraj bo do konca novembra dosegel časovni plan odkupa živine in odkupil vse zaostanke in kateri bo potom kontrahiranja odkupil največ pitanih prašičev;
6. Kateri okraj bo prvi in dokončno končal obračun belega žita;
7. Kateri okraj bo prvi dokončal odkup koruze po določenem časovnem planu;
8. Kateri okraj bo prvi v odstotkih dosegel in presegele plan odkupa suhih gob in kateri okraj bo odpremljal kvalitetno najboljšo in pravilno sušeno blago;
9. Kateri okraj bo preko evidenčnih birojev dosegel najboljšo dnevno evidenčno poročanje o odkupu;
10. Kateri okraj bo najboljšo koordiniral delo vseh na odkupih sodelujočih, tako uprav za odkup, KZ, OZKZ in KLO.

Tekmovanje, ki se bo izvrševalo v vseh naštetih točkah, se je zaključilo 30. novembra 1948.

Iz napovedi tekmovanja in tekmovanih točk lahko ugotovimo, da je zadnja faza pred vsem odkupa krom-

pirja širokega in množičnega kampanjskega značaja. To tekmovanje je zajelo vso našo republiko in vse naše okraje ter tako tudi ptujski okraj.

Sele v predzadnji fazi odkupa krompirja se je pokazalo bolj sistematično delo okrajnega odkupnega aparata, kmetijskih zadrug in ljudskih odborov, prišlo je do popolnejše organizacije dela pri odkupni akciji, kar je pripomoglo, da je bil plan v celoti dosežen.

Ponovni odkup krompirja, ki se je pričel pred nekaj dnevi, pa bo dokončno odpravil vse možnosti špekulacije kapitalističnih elementov na vasi — kulakov — ter tako razbil tendenco po kopičenju nepoštenega zaslužka. Ta zadnja faza letošnje odkupne akcije bo zajela samo velika kmečka gospodarstva, kulake, ki so v večini dosedanjih primerov, bilo to v neizpolnitvi svojih obveznosti do skupnosti ali kršenja raznih uredb, pokazali popolnoma saboterski odnos do ljudske oblasti, do nove družbene stvarnosti, do ljudskih množic ter tako do vse naše nove gospodarske strukture. S skrivanjem, prepodajanjem, zakopavanjem in špekuliranjem z raznimi poljskimi pridelki so potrdili svoje sovražno gledanje na vse velike in zgodovinske pridobitve naše ljudske revolucije, v katerih več ne vidijo možnosti širokega in neusmiljenega izkoriščanja malih kmetov in viničarjev, ki so zaradi svoje ekonomske šibkosti in v interesu lastnega življenjskega obstoja skozi vso dobo predaprilske Jugoslavije in še mnogo preje bili prepušteni usodi, ki jo je določila milost in nemilost gospodujočih vaških magnatov in oderuhov.

Strmoglavljen je izkoriščevalski go-spode in ljudska oblast delata temu konec! Viničar in mali kmet pa bosta čutila, da ju ljudska oblast dviga ter pomaga ju iztrgati izpod vpliva in odvisnosti kulakov, čutila bosta, da sta onadva edina poklicana razbiti še zadnje ostanke izkoriščanja na vasi, k čemer bo pripomoglo razvijajoče se kmetijsko združništvo.

Radi lažjega in hitrejšega odkupa je ustanovljen okrajni delovni štab, ki vodi delo desetih sektorskih štabov, katerim pa so zopet podrejeni pomožni delovni štabi po KLO-jih. Ker se z naglo bliža zimski čas, je stremenje nas vseh, da odkupljene pridelke čim hitreje spravimo pod streho. Kmetovalci pa se opozarjajo, da posvetijo veliko pažnjo pri transportu in vagoniranju pridelkov. Pri tem naj uporabijo dober način zimskega pakovanja (obloge s slamo ali papirjem). Kdor se bo zoperstavil tem navodilom, bo klican na odgovornost.

Da bo odkupna akcija še uspešnejša, poziva okraj Ptuj na tekmovanje okraje Ljubljana-okolica, Maribor-okolica, Celje-okolica ter Dravograd in Ljutomer.

Rok za izvedbo plana odkupa krompirja je 4. december.

O nalogah krajevnih izterjevalnih komisij

Ker je še na področju KLO-jev mnogo davčnih zavezancev-zaostankarjev, ki še niso popolnoma poravnali davčnega predpisa za leto 1946-1947 in zelo mnogo davčnih zavezancev, ki še niso plačali akontacije na dohodnino za prvo in drugo polletje 1948, je nujno potrebno, da KLO-ji po svojih izterjevalnih komisijah posvetijo vso pozornost pobiranju davčnih zaostankov in takoj pristopijo k izterjevanju zaostankov.

Krajevni ljudski odbori morajo takoj poslati krajevalne izterjevalne komisije, da začnejo nemudoma z pobiranjem davčnih zaostankov, po potrebi naj KLO-ji imenujejo več krajevnih izterjevalnih komisij, ki si naj medsebojno porazdelijo delo na terenu, da bo pobiranje davkov čim uspešnejše in hitreje izvršeno. KLO-ji morajo za vse delo pri izterjavi zaostankov zadolžiti vsakega člana krajevalne izterjevalne komisije.

Pobiranje davčnih zaostankov na akontaciji za prvo polletje 1948 vršijo krajevalne izterjevalne komisije po že dostavljenem spisku, akontacijo za drugo polletje 1948 pa v višini predpisane akontacije za prvo polletje 1948, to je v zneskih, navedenih v spisku, dostavljenem v svrhu pobiranja akontacije za prvo polletje 1948. Skratka, celoletna akontacija za leto 1948 znaša dvakratni znesek, naveden v spisku, od dvakratnega zneska je treba odbiti vplačila, izvršena po davčnih zavezanih, preostanek pa ima davčni zavezanec takoj poravnati.

Izterjevalne komisije si morajo organizirati delo po načrtu in sistematično pristopiti k pobiranju akontacije. Akontacijo je treba izterjati od vseh davčnih zavezancev-dolžnikov, to je od vseh posestnikov, obrtnikov in oseb ostalih poklicev. Izterjavo morajo izterjevalne komisije izvršiti na terenu od hiše do hiše ter opozoriti vsakega davčnega zavezanca, ki akontacije ne bi poravnal v celoti, da se bode po preteku že danega roka, t. j. 30. novembra t. l., pristopilo k energični prisilni izterjavi. Izterjevalne komisije morajo ob priliki pobiranja davčnih zaostankov zaračunati predvsem pobrane zneske na zaostanek dohodnine iz prejšnjih let, t. j. 1946-47 in še le po kritju celotnega davčnega zaostanka na predpisanih davkih za leto 1946-47, preostanek plačila zaračunati na račun dohodnine za leto 1948, ki se pobira v obliki akontacije. Davčne zavezan-

ce, ki še niti do danes niso poravnali svojega davčnega dolga iz leta 1946-47, morate opozoriti, da bo poverništvo za finance po svojih uslužbenih izterjalo te zaostanke v najkrajšem času potom transferacije in prodaje zarubljenih predmetov.

Za uspešno izterjavo in dokončno likvidacijo (odpravo) davčnih zaostankov odgovarjajo predvsem krajevni ljudski odbori, ki morajo nadzirati stalno delo krajevnih izterjevalnih komisij ter istim nuditi vso pomoč in podporo pri izterjevanju oziroma pobiranju davkov.

KLO-ji naj se zavedajo, da bodo z ozirom na samostojnost proračunskega poslovanja dosegli v proračunu predvidene dohodke — delež na dohodnini — v obliki participacije le tedaj, če se bode izterjava davkov uspešno zaključila. Krajevni ljudski odbori morajo, zavedajoč se svoje odgovornosti v pogledu pobiranja davkov, založiti vso avtoriteto in ugled, kakor pri izterjevalni komisiji, da pobiranje davkov vrše vestno, stalno in nepretrgoma vse dotlej, dokler ne povere vseh davčnih zaostankov, tako tudi pri davčnih zavezanih samih, da čimprej izvršijo, oziroma zadostijo svoji davčni obveznosti.

D. F.

Dosedanji uspehi mobilizacije delovne sile

V drugem letu borbe za naš prvi petletni gospodarski plan ugotavljamo ogromno porast socialističnega sektorja našega gospodarstva, pred vsem industrije. Nešteto krat je bilo že poudarjeno, da bo v izpolnitvi gospodarskega plana igrala veliko vlogo količina delovne sile. Karakter socialističnega gospodarstva zahteva plansko delo ter na ta način tudi plansko vključitev delovne sile v produkcijo. Plansko delo in planska vključitev delovne sile v produkcijo onemogočata sleherni brezposelnost, kot je to primer v kapitalističnih državah, kjer ta brezposelnost doseže svoj višek ravno v gospodarskih krizah.

Da bi zadostili potrebi po delovni sili, ki je še manjka v naši industriji, se je v poletnem in jesenskem času vršila mobilizacija še nezaposlene delovne sile na vasi. V ta namen so bile ustanovljene krajevalne komisije, vendar pa svojih nalog v celoti ni opravila žal nobena od vseh v okraju postavljenih komisij. Svojo dolžnost so tako daleč podcenjevale, da so vse njihovo delo opravljali le okrajni aktivisti, člani okrajne uprave za delo. Skoraj edini problem, ki je v času akcije povzročil težavo, je bila mobilizacija v kulaških predelih. Povsem razumljivo je, da so ti kulaški elementi skušali zadrževati delovno silo na vasi, da bi jo še nadalje izkoriščali na svojih gruntih ter jo tako odtirali od pravega in človeka vrednega življenja pri delu v industriji. Zaslepijene hlapce so zastrupljali z raznimi hinavskimi ob-

Denarna pomoč za stavkajoče francoske rudarje

Med delavstvom skoraj vsega sveta se vršijo akcije za pomoč francoskim rudarjem, ki stavkajo že osem tednov. S protestnimi stavkami zahtevajo zvišanje delovne mezd in izboljšanje življenjskih pogojev francoskega delavstva. V znak solidarnosti se je tudi delovno ljudstvo naše države enoglasno priključilo tej akciji, ki bo pripomogla k olajšanju trenutnega položaja stavkajočih, posebno sedaj v času neusmiljenih udarcev francoske policije in žandarmerije, ki izvaja nad stavkajočimi nečloveške represalije po nalogu zdajšajskih vladajočih klik Francije.

V ptujskem okraju so rezultati akcije sledeči:

Delovni kolektiv »Gradisa« v Strnišču se je obvezal, da bo 5 ur delal brezplačno, peturni zaslužek pa darujejo francoskim delavcem. Na ta način bodo zbrali 92.700 dinarjev.

Uslužbenci OZKZ so do sedaj zbrali preko 5000 dinarjev. Okrajni magazin 3039, MLO 605, drž. posestvo v Zavrču pa 500 din. Obratna pisarna tovarne v Strnišču se je obvezala, da bo zbrala 1800 din. Po ostalih skupinah in podružničnih pododborih denar še zbirajo.

Akcija se nadaljuje.

Opozorilo!

Opozarjamo vse naročnike in kmetijske zadrage, ki prejema naš list po pošti, da nemudoma poravnajo zastalo naročnino!

Obenem opozarjamo vse KLO-je in odbore OF, ki so do pred kratkim prejeli list, da poravnajo svoje obveznosti.

UPRAVA »NAŠEGA DELA«

Škodljiv vpliv neugodne zime na ozimno žito

Ing. Zorec Egon

Med najvažnejše činitelje razvoja rastlin je prištevati toploto, katere potrebuje vsaka rastlina primerno količino, da se lahko v teku svoje rastne dobe pravilno razvije in pravočasno dozori. Vsaka posamezna vrsta rastline, da celo rastline ene in iste vrste, imajo glede množine toplote svoje posebne zahteve. Ker pa more nuditi vsak kraj le tamkajšnjim podnebnim razmeram odgovarjajočo količino toplote, zato lahko v posameznih krajih uspevajo le one rastline, ki jim zadostuje v teku vegetacijske dobe razpoložljiva množina toplote. Tako uspeva pšenica le v krajih, kjer je srednja letna toplota +14°C, dočim kornuza le v krajih, kjer je ista +19°C. Isto tako je tudi kalina toplota posameznih vrst semen zelo različna. Nadalje je omeniti, da se jemo pšenico in rž lahko že v jeseni, dočim oves in ječmen šele spomladi, ker ne preneseta zimskih mrazov. Iz tega sledi, da je v posameznih krajih gojiti le rastline, ki odgovarjajo tamošnjim podnebnim razmeram, sicer podležejo mrazu ali pa ima isti na njihov razvoj znaten vpliv. V sledečem hočem omeniti vpliv, ki ga ima zima na ozimno žito. Ozimno žito je namreč v teku svojega razvoja v jesenskem, zimskem in spo-

mladanskem času izpostavljeno trem nevarnostim in sicer: zadoštvi, izsušenju in zmrznjenju. Rastline se lahko zaduše pod predebelo plastjo snega, katero vrhutega pokriva še zledenela snežna plast. Življenje rastline v zimski dobi se kaže predvsem v dihanju. Pri slednjem izločuje vodo in ogljikov dvokis, sprejema pa zrak, oziroma zračni kisik. Ako je zapadla na žitne rastline, ki so se zaradi predčasne setve ali pa pretople jeseni preveč razrasle, debela snežna plast in se je na tej zaradi talenja stvorila pozneje ledena skorja, je dostop zraka k rastlinam pač nemogoč. Ker je dihanje rastlin v tem primeru onemogočeno, se iste zaduše. Najnevarnejši so v tem oziru septemberski in marčevski mrazi, kajti v tem času se snežna plast čez dan tali, dočim ponoči zmrzne, kar povzroča, da se tvori na površju snega ledena skorja, ki onemogočuje dostop zraka k rastlinam. V tem primeru je edina pomoč, razbiti ledeno plast, kar lahko napravimo s težjo brano ali pa z valjarjem ter na ta način skrbimo za prezračenje. Da se ozimno žito v jeseni premočno ne razrase, se moramo varovati preobilnega gnojenja z dušičnimi gnojili in predčasne setve.

Rastline lahko poginejo tudi zaradi izsušenja. V brezsnježni zimi, zlasti v februarju in marcu, je čez dan dostikrat sončno in vetrovno, kar povzroča, da rastline izhlapevajo obilo vode. Ker pa koreninice ne morejo dovajati iz zamrle zemlje dovolj vode, zato se rastlinsko staničevje vedno bolj suši in njegova napetost (turgescenija) pada, kar povzroča, da rastline popolnoma ovne. Isto nastane tudi v brezsnježni zimi radi tega, ker je zemlja izpostavljena toplotnim izpremembam. V tem primeru namreč zavzema zemlja pri zamrznjenju večjo prostornino, kar povzroča, da se pretirajo koreninice, ki morajo dovajati vlogo iz spodnje, nezmrznjene plasti. Rastline so zaradi tega nekako izvlečene iz zemlje in zato jih je potrebno k spodnji plasti zopet pritlačiti. V takem primeru je treba čim prej uporabiti valjar. Zaradi izsušenja trpe rastline največ na močvirni zemlji.

Največ škode pa napravi rastlini mraz. Da so posamezne vrste rastlin, da celo posamezne rastline ene in iste vrste napram nizki toplini ali mrazu različno občutljive, o tem nas prepriča pogled na rastline po mrzlih nočeh. Na kakšen način deluje mraz na posamezne rastlinske dele, o tem so bila do nedavna razna mnenja in naziranja, katera so se deloma pojasnila na podlagi znanstvenih poskusov. Rastline so sestavljene iz majhnih raznolikih mehurčkov, ki

jih imenujemo celice in ki jih vidimo le pod mikroskopom ali povečevalnim steklom. Celice oklepa celična mrežica, notranjost pa izpolnjuje pratorivo (protoplazma) in celični sok. Prva snov sestoji predvsem iz beljakovin, tolsč, več ali manj vode in nekoliko rudninskih soli. Naravnost smrtni vpliv ima na rastline mraz in sicer učinkuje isti predvsem na beljakovine rastlinskih celic, torej na v celicah se nahajajoče pratorivo (protoplazmo), katero se deloma spremeni. Zaradi ostrega mraza izstopi iz celičnega soka voda v medcelične prostore, kjer potem zmrzne. V tem primeru prevlada v celicah prevelika zgoščenost raznih soli, dočim primanjkuje vode, kar povzroči, da prestane delovanje pratoriva, ki naposled izumrje. Domneva, da se pri zmrznjenju rastlin razpočijo posamezne celične mrežice, je danes že ovržena. Če bi bila ta prvotna domneva točna, potem bi morale v zmrzlih rastlinah celice takoj odmrati. Iz izkustva pa vemo, da mraz ne škodi, zlasti ako ni preoster in ako nastopi otalenje rastlin le polagoma. Zmrzlo-celično vodo, ki se počasi zopet otali, staničevje zopet vsrka in s tem omogoči delovanje pratoriva. Druga pa je, ako iznenada po mrzli noči nastopi toplo vreme. V tem primeru se odvzame za otalenje potrebna toplota sosednim celicam, katere se potem zaradi tega uničijo. Dokazano je nadalje

tudi to, da rastlinam celo pri sprejemanju premrzle vode ne morejo zaradi nepravilnega razmerja med hladom v koreninah in med izhlapevanjem vlage po istih, tla zaradi toplotne razlike med zemljo in zrakom, dopolnjevati izhlapele vode. Naša domača ozimna žita so večinoma prilagojena tudi ostrejšemu mrazu. Žita mraz brez škode prebijajo, škodujejo jim pa seveda nepričakovane toplotne izpremembe. To moremo dokazati, ako se dotaknemo s toplim prstom zmrzle rastline, kajti to mesto ostane pri otalenju rastline rjavkasto, ker so tam uničene rastlinske celice. Mraz povzroča manjšo odpornost rastlin, tako, da postanejo laže dostopne rastlinskim škodljivcem. Na izumrlih in od mraza oslabilih rastlinah se kaj rada razpase snežna plesnoba — fusarum nivale — ki povzroča večkrat prav znatne škode.

Da se omejijo škodljivi vplivi, ki jim je v teku zime izpostavljeno ozimno žito — v splošnem priporočajo sejati dobro, težko in izpitano seme in sicer na suhi zemlji z nevarnim površjem. Zemljo je gnojiti s fosfatnimi in kalijevimi gnojili ter le z manjšo množino dušičnih gnojil. Slednji je treba vodo iz razorov in mokre zemlje odpeljati, ker sicer rastline na takih zemljah pod škodljivimi vplivi neugodne zime še bolj trpe.